

Трохи фактів про палац Красицького

КЗ «Володимирецький районний історичний музей» підготував інформацію про найстарішу будівлю, що знаходиться у Володимирці. Ця літня резиденція пана Фердинанда Красицького знаходиться у тихому мальовничому куточку старого парку, серед столітніх дубів й високих акацій і до цього часу збирає схвалення туристів.

Палац є найстарішою будівлею (з існуючих сьогодні) у Володимирці і побудований у стилі ампір. Вперше прізвище Красицьких, знаходимо в історичних джерелах на початку XIX ст. як власників місцевого маєтку та основних жертводавців на побудову у містечку костьола Матері Божої Остробрамської, що був побудований у 1810 році.

А от у якому році збудували панський маєток, історичні джерела не вказують. Можна припустити, що він з'явився першим. Хоча один з найвідоміших польських дослідників Роман Володимир Афтаназі, автор відомої у всій Європі 11-томної праці «Історія резиденцій на давніх окраїнах Речі Посполитої» ("Dzieje rezydencji na dawnich kresach Rzeczypospolitej"), називає дату 1825-27 роки, яку він знайшов, досліджуючи цей палац. Так, справді маєток мав би бути збудований раніше костьола, бо в Афтаназі іншою є і дата побудови костьола – 1827 рік.

Палац в класичному стилі був збудований для постійного проживання родини, в досконалих пропорціях і симетрії. Це була двоповерхова будова прямокутної форми, дев'ятиосьова, накрита якісним черепичним дахом. Його фронтальна сторона мала ганок з чотирма колонами, встановленими на однаковій відстані і підтримувала білий різьблений фронтон. З обох боків до ганку вели сходи. Якщо стояти обличчям до входу, то справа були двері, що виходили одразу в парк, а зліва – двері на невеликий балкон. Задня сторона палацу мала колір близький до білого. Ззовні, як і всередині, палац мав виступ по всій довжині, що умовно розділяв поверхи. Кожне вікно мало однакову скромну оправу. По обох сторонах з другого на перший поверх вели сходи. Майже на весь перший поверх був великий зал, поряд – обідня кімната та ще одна для відпочинку, розташована якраз під основною панською опочивальнею, що розміщувалась на другому. Вигляд інших приміщень виглядав порівняно скромно. В за-

лах та інших парадних покоях, була паркетна підлога. Нарівні з просто мурованими печами, у кількох кімнатах були змуровані і оцинковані каміни у класичному стилі. Після батька спадкоємцем став син Фердинанд Юзеф (який помер у 1887 р.) – мирський посередник Луцького повіту, одружений з Марією Родзівічевною графинею Люк. Саме за його переписом у Володимирці в 1847 році налічувалось 575 кріпаків. Мали вони тільки дочку Анну, яка вийшла заміж за Яна Александра Красицького з генеральського роду. Пан Красицький мав 10 тис. десятин землі, в той час як 245 селянських господарств – 1187 (і це включаючи вигони, тому з них лише 1/5 була придатна під посіви). А в період довоєнної Польщі тут розташовувалась резиденція управляючого справами Володимирецького й Городецького спиртзаводів та сільськогосподарського виробництва.

В 1914 р. від спадкоємців Красицьких маєток у Володимирці купила Марія з роду М'ячинських де Пурбе, якій цей маєток належав до 1939 року. Невідомо, як був обставлений палац в часи Красицьких, тому що нова власниця купила його без меблів. Дуже великих спустошень зазнав палац в період I-ої Світової війни. В міжвоєнний період він не був заселений, оскільки де Пурбе в основному проживали в іншій своїй резиденції-маєтку – Городці. Палац був оточений густим парком з унікальних видів дерев, що звозились сюди з усієї Європи. Вони ростуть на своєму місці до сьогодні.

19 вересня 1939 року Володимирець став радянським і все панське добро безоплатно передалося людям. Варто також згадати і про дитячий будинок, який тут був відкритий у 1958 році. Спочатку тут навчалось лише 6 учнів, згодом в цьому приміщенні зробили контору та склад колективного господарства імені Леніна, що завдало будівлі руйнувань. З 2002 по 2008 рік тут була православна церква, тому й досі зберігся хрест. Коли церква перейшла в окреме приміщення, маєток закрили, обмеживши доступ в середину. Цей маєток, який зберігся до наших днів – єдиний на все Полісся.

Валерій КОЦАР,
директор КЗ «Володимирецький районний історичний музей»